

Хан Тервел 700-721

Хан Тервел е наследник на [хан Аспарух](#) от рода Дуло, приема се за негов първороден син. Идва на власт непосредствено след смъртта на хан Аспарух в края на 700 г. Съчетава дипломацията с военната сила, благодарение на което постига изключителен авторитет и международно признание на България.

Още в първите години на своето управление спечелва доверието на сваления византийски император Юстиниан II Ринотмет (Безноси), който си възвръща престола с помощта на българските войски. Това става през 705 г. след тридневна обсада на Константинопол. След победата Хан Тервел е приет тържествено в императорския дворец и получава титла и корона на кесар. Получава също областта Загоре, много златни дарове и скъпи дрехи. Двамата владетели приемат победния парад на своите войски. Успехът е документиран и с надпис до монументалния релеф на Мадарския конник.

Скоро след това – през 708 г. Юстиниан II нарушава мира, като предприема поход през Тракия до Анхиало. Хан Тервел напада

изненадващо лагера на ромеите, нанася им поражение, пленява много богатства, а императорът едва се спасява зад стените на крепостта.

През периода 711-712 г. Тервел отново се намесва в междуособиците на византийския двор, като нахлува в Източна Тракия и достига до стените на Цариград. Тези военни успехи принуждават новия византийски император Теодосий III (715-717) да поиска мир и да подпише през 716 г. изключително изгоден за България договор. Според неговите 4 клаузи страната запазва всички териториални придобивки. Ханът получава годишен данък от Византия, златотъкани дрехи и червени кожи – знакови за царската власт. Уреждат се равноправни търговски отношения между двете страни с държавни печати и пломби на стоките. Политическите бегълци се предават на договарящите се страни. Този договор от 716 г. има силата на политически и военен съюз за равноправно сътрудничество между империята и България.

Византия скоро се възползва от този договор, който е потвърден и от новия император Лъв III Исавър (717-741), когато през 717 г. **арабите** обсаждат Константинопол по суза и по море, с намерение да превземат великия град. Тогава българските войски се явяват в гръб на арабите. През пролетта на 718 г. българите унищожават напълно арабските сухопътни сили. Западни хронисти сочат, че са загинали между 20 и 32 хиляди араби и споменават името на хан Тервел като **спасител на континента**.

След 718 г. няма сведения за делата на хан Тервел, но според Именника на българските ханове той управлявал 21 години, т.е. до 721 г. Активната и гъвкава международна дейност, военната сила и стратегия на хан Тервел допринасят много за укрепването на българската държава през първите десетилетия на VIII век. Сключените от него договори с Византия утвърждават България като важна и независима политическа сила в Европейския югоизток.

Източник: <http://istoria.bg/633/han-tervel>

Материала подготви: Десислава Бейска
Провери: Диляна Гаджева